

Як створити максимальну цінність: методи ціннісно-орієнтованого управління змістом в будівництві

Вікторія Титок, доцент, кандидат економічних наук, доцент¹ (ORCID: 0000-0002-9527-3006), Олена Ємельянова, доцент, кандидат наук з державного управління, професор¹ (ORCID: 0000-0001-9831-4734)

¹ Київський національний університет будівництва і архітектури, проспект Повітряних Сил, 31, Київ, Україна

АНОТАЦІЯ

Будівельний проект є складним завданням, яке охоплює безліч етапів та учасників, починаючи від розробників проекту та закінчуючи будівельними робітниками. Важливим чинником успіху такого проекту є ефективне ціннісно-орієнтоване управління змістом проекту. Дослідити та проаналізувати методи, які можуть допомогти досягти більш ефективного управління змістом будівельного проекту з орієнтацією на високі стандарти якості та врахування інтересів усіх учасників проекту є метою даного дослідження. Методи включають використання декомпозиції робіт, облік потреб та цінностей зацікавлених сторін, інтеграцію ціннісних аспектів у формування змісту проекту, а також моніторинг та контроль на всіх етапах життєвого циклу проекту. Використання ціннісно-орієнтованого підходу та декомпозиція робіт є важливими аспектами для формування змісту будівельних проектів. Для покращення управління змістом проектів пропонується новий підхід, який враховує цінності та вимоги всіх зацікавлених сторін, описані у структурі декомпозиції робіт.

Ключові слова: життєвий цикл проекту, декомпозиція робіт, процес планування, стейкхолдери, якість робіт.

1. ВСТУП

У сучасному будівельному секторі, де кожен проект – це гонка з перешкодами, ефективне управління змістом є не просто бажаним, а життєво необхідним. Зміна вимог замовників, обмежені бюджети та жорсткі терміни – це лише декілька факторів, які роблять управління проектами складним завданням. Нездатність ефективно керувати змістом проекту може призвести до затримок, перевищення бюджету та, як наслідок, до втрати репутації компанії. Тому вивчення ціннісно-орієнтованого управління змістом є ключовим для успіху будь-якого будівельного проекту.

Дослідження методів ефективного ціннісно-орієнтованого управління змістом будівельного проекту має важливе значення для досягнення успішних результатів в управлінні проектами. Розуміння того, як визначити та керувати цінністю проекту, а також як узгодити її з потребами та очікуваннями стейкхолдерів, допоможе підвищити ефективність реалізації проекту. Вивчення методів управління змістом проекту дозволить ефективно організувати роботи, розподілити відповідальність, оцінити вартість та створити систему звітності.

2. МЕТА РОБОТИ

Мета даного дослідження полягає у дослідженні та аналізі методів, які можна використовувати для досягнення більш ефективного управління змістом будівельного проекту, орієнтованого на цінності.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методи ефективного ціннісно-орієнтованого управління змістом будівельного проекту, це багатогранний та комплексний процес, який потребує використання різних наукових та практичних підходів. Українські дослідники [1-3] вказують на неоднозначне тлумачення поняття ціннісно-орієнтованого управління, яке надійшло з англійських

країн. Це пов'язано з тим, що в англійській мові терміни «вартість» і «цінність» використовуються неоднозначно, що призвело до виникнення двох підходів у ціннісно-орієнтованому управлінні. Перший підхід, відомий як Value-Based Management, спрямований на максимізацію вартості бізнесу для його акціонерів. Другий підхід, заснований на теорії зацікавлених сторін (Stakeholder Theory), стверджує, що бізнес має приносити користь не лише своїм власникам, але й усім зацікавленим сторонам, включаючи суспільство, споживачів, партнерів, природу та навіть майбутні покоління. У зв'язку з цим виникає необхідність в дослідженні та аналізі методів, що дозволяють досягти більш ефективного ціннісно-орієнтованого управління змістом будівельного проекту. За такого підходу цільова функція компанії є багатфакторною, а коло зацікавлених осіб прагне нескінченності, що робить визначення пріоритетів їхніх інтересів складним.

Для досягнення більш ефективного управління змістом будівельного проекту з орієнтацією на високі стандарти якості та врахування інтересів усіх учасників проекту, дослідження використовувало такі методи як: декомпозиція робіт, облік потреб та цінностей зацікавлених сторін, інтеграція ціннісних аспектів у формування змісту, моніторинг та контроль на всіх етапах життєвого циклу проекту, ціннісно-орієнтований підхід.

Декомпозиція робіт, цей метод дозволяє розбити проект на менші, керовані елементи. Це дозволяє керівникам проектів більш ефективно керувати проектом, визначити часові рамки та ресурси, необхідні для виконання кожної роботи.

Облік потреб та цінностей зацікавлених сторін, цей метод дозволяє враховувати інтереси всіх учасників проекту, визначати їхні потреби та цінності, та включати їх у формування змісту проекту.

Інтеграція ціннісних аспектів у формування змісту проекту, цей метод дозволяє враховувати цінності користувачів та включати їх у стратегії власника проекту та зміст проекту.

Моніторинг та контроль на всіх етапах життєвого циклу проекту, цей метод дозволяє керівникам проектів виявляти проблеми та незгоди у реалізації проекту на ранніх етапах та вживати необхідні заходи для їх вирішення.

Ціннісно-орієнтований підхід, цей підхід дозволяє зосередитись на важливих цілях та цінностях, що допомагає керівникам проектів визначити пріоритети та забезпечити досягнення бажаних результатів.

Додатково можна відзначити, що використання цих методів дозволяє зменшити можливі ризики проекту, сприяє ефективному управлінню змістом будівельного проекту та впровадженню в нього нових технологій та інновацій. Крім того, такий підхід підвищує рівень задоволеності клієнтів та забезпечує високу якість житла, що в свою чергу позитивно впливає на репутацію та конкурентоспроможність будівельної компанії. Використання вищезгаданих методів може значно підвищити ефективність та якість будівельних проектів та допомогти забезпечити якісне та доступне житло в Україні.

Інтереси стейкхолдерів можуть бути пов'язані з економічною, соціальною, психологічною, ресурсною та іншими вигодами, що очікуються від проекту. Оцінка цінності проекту залежатиме від того, наскільки результати проекту відповідають інтересам його стейкхолдерів.

Будівельники, проектувальники та експлуатуючі організації, будучи стейкхолдерами проекту, що неспроможні повністю керувати створенням цінності усім етапом, оскільки взаємодіють із нею лише певних етапах [4]. Інвестор, який часто виступає ініціатором проекту, визначає характеристики цінності результатів на етапі інвестиційної ідеї, але зазвичай цікавить лише етап повернення інвестицій, який настає до стадії експлуатації житла.

Ціннісно-орієнтоване управління найбільш перспективним може бути здійснене з девелоперами. Девелопери, це компанії, які об'єднують у собі функції, пов'язані з плануванням, будівництвом, експлуатацією, управлінням проектом та нерухомістю, та є основними сторонами, що можуть бути об'єктом ціннісного управління [5]. Вони здатні ефективно вирішувати всі проблеми, пов'язані не лише з житловою нерухомістю, але й з будь-якими іншими об'єктами протягом усього їхнього життєвого циклу. Тому їхні інтереси полягають у забезпеченні максимальної цінності проекту на всіх етапах та дотриманні балансу інтересів усіх зацікавлених сторін.

Метод експертних оцінок може бути корисним інструментом визначення ціннісних характеристик проекту [6]. Цей метод може допомогти зробити прогнози про те, яким чином проект впливатиме на інтереси стейкхолдерів, та оцінити ці впливи.

Таким чином, результати цього дослідження вказують на важливість урахування інтересів усіх стейкхолдерів під час управління інвестиційно-будівельними житловими проектами на території України. Це може призвести до більш сталого розвитку будівельної галузі та підвищення якості житла, що є актуальною проблемою для України.

4. ВИСНОВКИ

Розроблені процеси управління змістом будівельного проекту, орієнтовані на цінності, є важливим кроком у напрямку підвищення якості та ефективності управління проектами в будівельній галузі. Вони дозволяють враховувати потреби та цінності всіх зацікавлених сторін, у

тому числі замовника, проектувальників, підрядників, інвесторів, користувачів та громадськості. Інтеграція рекомендацій та документів, що визначають цінності зацікавлених сторін, до змісту проекту забезпечує їх втілення на кожному етапі життєвого циклу проекту. Моніторинг та контроль за цими цінностями також є важливими інструментами для управління проектами у будівельній галузі. Такий підхід до управління змістом будівельного проекту забезпечує ефективне, своєчасне та якісне планування та реалізацію проекту, що у свою чергу може призвести до покращення репутації компанії, збільшення прибутку, зниження ризиків та підвищення задоволеності клієнтів. Використання ціннісно-орієнтованого підходу в управлінні проектами у будівельній галузі може також сприяти сталому розвитку, оскільки це дозволяє враховувати соціальні, економічні та екологічні аспекти проекту.

Список літератури

- [1] Tytok V., Emelianova O., Galinsky O., Lysytsia N., Malykhin M. Organisational and Economic Tools for Managing Investment Programmes Involving Construction Enterprises Through Digitalisation. *Review of Economics and Finance*. 2022, Vol. 20. P. 1060-1066.
- [2] Бушуєв С.Д., Пузійчук А.В. Подальший розвиток моделей і методів проектного менеджменту для ціннісно-орієнтованого управління проектами реінжинірингу будівельних компаній. *Вісник Черкаського державного технологічного університету. Технічні науки*. 2019. №2. С. 69-74.
- [3] Рижаківа Г.М., Рижаків Д.А., Лещинська І.В., Кістіон Д.В., Кондрацький В.О. Концептуальна модель диференційованого залучення джерел ресурсного забезпечення інвестиційно-будівельних проектів. *Містобудування та територіальне планування*. 2019. № 71. С. 283-300.
- [4] Wang C., Tang Y., Mo Y., Huang M.M., Abdul-Rahman H. Structured mathematical modelling on innovation management in project-oriented small construction firms. *Heliyon*. 2023. Vol. 9.
- [5] Yingying F., Yilin Y. Research on Asset Management in Construction Phase of PPP Project-Based on Tracking Auditing Perspective. *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering*. 2020. Vol. 768.
- [6] Tregua M., D'Auria A., Brozovic D. Value-Oriented Knowledge Management: Conclusions from Theory and Practice. *Knowledge Management Research and Practice*. 2022. Vol. 20(5). P. 661-671.